

Sygn. akt IX U 2605/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Iwona Krakowczyk

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanej (...) Spółka z o.o. w R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 3 listopada 2016 r. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca J.

K. –G. jako pracownik u płatnika składek A. Spółka z.o.o w R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu , wypadkowemu od 22 marca 2016r.

Sędzia

Sygn. akt IXU 2605/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3.11.2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że odwołująca J. G. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 22.03.2016r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż krótki okres świadczenia pracy przez odwołującą przed przejściem na zwolnienie lekarskie, brak jakichkolwiek dokumentów potwierdzających wykonywanie przez odwołującą pracy, brak nowego pracownika na zastępstwo przebywającej na zasiłku chorobowych odwołującej, świadczą o pozorności zatrudnienia odwołującej, której zamiarem było uzyskanie świadczeń.

W odwołaniu od decyzji odwołująca J. G. wniosła o jej zmianę przez ustalenie, że podlega obowiązkowym ubezpieczeniom jak w tej decyzji od dnia 22.03.2016r., a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania zgodnie ze spisem kosztów o ile zostanie złożony.

W uzasadnieniu odwołująca podniosła, iż wbrew twierdzeniom organu rentowego od dnia 22.03.2016r. faktycznie wykonywała pracę na rzecz Spółki (...). W tamtym okresie znacznie zwiększyła się ilość pracy biurowej, co spowodowało konieczność zwiększenia obsady pracowników biurowych. Nadto dodała, że organ rentowy zignorował jej wyjaśnienia składane w toku postępowania przed organem, kiedy szczegółowo wskazywała motywy, przyczyny swojego zatrudnienia oraz szeroki zakres obowiązków.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowana spółka (...) prowadziła działalność m.in. w zakresie robót budowlanych związanych ze wnoszeniem budynków, wykonywaniem instalacji wodno – kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych, klimatyzacyjnych, malowaniem, szkleniem itd. Wcześniej zajmowała się również m.in. transportem drogowym towarów, naprawą i konserwacją maszyn, ubezpieczeniami na życie. Umowa spółki została zawarta w dniu 13.01.2015r. Początkowo po 50% z 50 udziałów w firmie miała odwołująca i jej mąż D. G. (1). W październiku 2015r. część udziałów (łącznie 5) nabył T. N. (2 udziały od odwołującej i 3 udziały od jej męża). W dniu 5 stycznia 2016r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników zainteresowanej Spółki podjęło uchwałę o ustanowieniu prokurenta Spółki w osobie T. N. i określiło, że do zakresu jego czynności będzie należało reprezentowanie Spółki w instytucjach publicznych oraz podpisywanie umów o pracę z pracownikami i Zarządem Spółki.

Dowód: wypis z KRS-u k.23-25 akt sądowych, wypisy z aktu notarialnego – k.52 – 60 i 123 akt sądowych, umowa sprzedaży udziałów – k.122 akt sądowych, uchwała z dnia 5 stycznia 2016r. wraz z protokołem – k.124 – 127 akt sądowych.

W 2016r. Spółka zatrudniała od 12 do 25 pracowników, w tym od 3 do 9 pracowników biurowych i zarządzających. Pozostali pracownicy to pracownicy fizyczni. Ze względu na charakter prac prowadzonych przez Spółkę, ich sezonowość, była duża rotacja wśród pracowników fizycznych. Pracownicy najwyższej uposażeni w Spółce to: T. N. – 3.485 zł, odwołująca i jej mąż po 7.220 zł i D. G. (2) 7.220 zł. W okresie świadczenia pracy przez ubezpieczoną Spółka nie zalegała z płatnościami na rzecz Urzędu Skarbowego i ZUS.

Dowód: wykaz pracowników – k.50 akt sądowych, umowy o pracę D. G. i T.N. – k.144 – 145 akt sądowych, dokumenty na okoliczność sytuacji finansowej Spółki, w tym zaświadczenia z US i ZUS – k.130 – 134 akt sądowych, zeznania świadków: D. G. (1) – k.162v do 163v akt sądowych i G. R. (1) – k.44 akt sądowych, zeznania odwołującej – k.163v do 164 akt sądowych.

Odwołująca J. G., urodzona w dniu (...), ma wyższe wykształcenie – polityk samorządowy. Przez 6 lat prowadziła własną działalność gospodarczą, w ramach której wdrażała do zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością na terenie całej Polski. Realizowała zlecenia w ramach projektów unijnych. Dodatkowo przez 2 lata pełniła funkcję eksperta ds. rachunkowości w Związku (...) w W.. W latach 2013 – 2015 pełniła funkcję prezesa zarządu (...) Polska – spółka z zagranicznymi udziałowcami zajmująca się sprzedażą samochodów dostosowanych do osób z niepełnosprawnością. Brała udział w licznych szkoleniach.

Dowód: certyfikaty, zaświadczenia, referencje – k.97 – 120 akt sądowych, dyplom ukończenia studiów – k.121 akt, zeznania odwołującej – k.163v do 164 akt sądowych.

W dniu 21 marca 2016r. ubezpieczona podpisała umowę o pracę ze Spółką (...) na czas nieokreślony. W imieniu Spółki umowę podpisał T. N.. Strony ustaliły, że ubezpieczona zostanie zatrudniona na stanowisku Prezesa Zarządu, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem 7220 zł miesięcznie. Jako dzień rozpoczęcia pracy wskazano 22 marca 2016r. Do obowiązków ubezpieczonej należało organizowanie i koordynowanie pracy zespołu, kierowanie bieżącymi sprawami Spółki, reprezentacja Spółki na zewnątrz, przewodniczenie obradom Zarządu, nadzorowanie wykonania uchwał i zarządzeń, egzekwowanie obowiązków od pracowników i zleceniobiorców, dbałość o rozwój firmy. W ramach swoich obowiązków m.in. zatwierdzała protokoły robót, zawierała umowy różnego typu. Godziny pracy odwołującej dokumentują podpisane przez nią listy obecności. Z karty ciąży wynika, iż pierwsza wizyta w związku z ciążą miała miejsce w dniu 29 marca 2016r. Ubezpieczona korzystała ze zwolnienia lekarskiego od 26.05.2016r. do 3.06.2016r. oraz od 22.07.2016r. w związku z ciążą. Jej obowiązki przejęli świadkowie D. G. i G. R..

Dowód: akta organu rentowego, akta osobowe odwołującej, protokół z dnia 15.07.2016r., umowy z dnia 5.07.2016r., 15.04.2016r., listy obecności, listy płac – k.15 akt sądowych, dokumentacja medyczna – k.128 – 129 akt sądowych, zeznania odwołującej i świadków j.w.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dowodów jak wyżej jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej i słuchanych w sprawie świadków odnośnie rzeczywiście wykonywanej pracy przez odwołującą, gdyż były one zasadniczo zgodne ze sobą, rzeczowe, logiczne, przekonujące, korespondujące z treścią zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz.963 ze zm.), zwanej ustawą, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Po myśli art. 11 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś według art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust 1 ustawy - uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30.05.2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Według definicji zawartej w art. 22 ust. 1 kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu był fakt podlegania przez odwołującą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownika zatrudnionego przez zainteresowaną (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R., w szczególności w sytuacji, gdy odwołująca posiadała 23 udziały w zainteresowanej Spółce. Fakt zatrudnienia odwołującej przez płatnika składek był bowiem negowany przez organ rentowy, który stanął na stanowisku, że umowa została zawarta przez strony dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.), gdy zatrudnienie i w konsekwencji objęcie odwołującej obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym miało na celu jedynie stworzenie odwołującej możliwości skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, pozorność to wada oświadczenia woli polegająca na niezgodności między aktem woli, a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony muszą być zgodne co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywoływało skutków prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.06.1986r., I CR 45/86, niepublikowany). Pozorność oświadczenia woli jest wadą szczególnego rodzaju, bo dotyczącą oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozorów drugiej stronie, która o takim oświadczeniu wie i na to się zgadza. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.06.1971r., II CR 250/71, nie publikowany).

Podkreślić należy, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy, czy też zawarcia umowy o pracę dla pozorów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.01.2005r., sygn. akt II UK 141/2004, OSNP 2005/15/235, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.03.2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002/21/527).

Każdy przypadek musi być potraktowany i rozstrzygnięty w sposób indywidualny, na podstawie nie tylko treści umowy, ale też całokształtu okoliczności faktycznych, związanych z wykonywaniem danego zatrudnienia. Przede wszystkim należy zbadać, czy dane zatrudnienie wypełniało cechy stosunku pracy.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się nadto możliwość pracowniczego zatrudnienia członków zarządu spółek kapitałowych. Wyjątek stanowi zatrudnienie jedynego wspólnika spółki kapitałowej w takiej spółce. W uchwale z dnia 08.03.1995r. (I PZP 7/95, OSNAPiUS 1995 poz. 227) Sąd Najwyższy uznał za nieważną umowę o pracę, którą jedyny wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zawarł ze spółką, działającą przez tegoż wspólnika, jako prezesem jej jednoosobowego zarządu. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na podporządkowanie pracownika poleceniom pracodawcy, stanowiące konstytutywną cechę stosunku pracy, a nie występujące w sytuacji, gdy w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością utworzonej przez osobę fizyczną dochodzi do powierzenia wspólnikowi wykonywania zadań należących do zarządu spółki, zaś wspólnik ten jest równocześnie jej jednoosobowym zarządem. W przeciwnym razie trzeba by uznać możliwość podporządkowania pracownika „ samemu sobie ”, co jest pojęciowo wykluczone. Także w wyroku z dnia 17.12.1996r. (II UKN 37/96 OSNP 1997 poz. 320) Sąd Najwyższy uznał, iż nieważna jest umowa o pracę zawarta przez jedynego wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, za którą działa pełnomocnik ustanowiony w tym celu przez tegoż wspólnika występującego w charakterze zgromadzenia wspólników. Taka umowa nie przestaje być czynnością prawną „ samą z sobą ” przez to tylko, że została zdziałana za pośrednictwem pełnomocnika. Z takiej umowy nie może powstać stosunek pracy, gdyż byłby on pozbawiony swej konstrukcyjnej cechy podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.04.2010r. I UK 177/09 LEX nr 599767). W wyroku z dnia 11.09.2013r. (II UK 36/13, opubl. Legalis) Sąd Najwyższy wskazał, iż „ Co prawda wspólnicy wieloosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością mogą wykonywać zatrudnienie na podstawie umów o pracę zarówno w charakterze członków zarządu jak i na stanowiskach wykonawczych, gdyż w takiej sytuacji wspólnika nie można traktować jako podmiotu, którego praca polega na obrocie jego własnym kapitałem, jednakże nie dotyczy to już sytuacji, gdy udział innych wspólników w spółce jest iluzoryczny. Taka konfiguracja oznacza bowiem połączenie pracy i kapitału, co wyklucza dopuszczalność nawiązania stosunku pracy z własną spółką i podleganie takiego wspólnika pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu, niezależnie od rodzaju czynności (wykonawcze czy

zarządzające), jakie miałyby być realizowane w ramach umowy o pracę ”. Podobnie w wyroku z dnia 03.08.2011r. (I UK 8/11, LEX nr 1043990) Sąd Najwyższy uznał, iż jedyny lub „ niemal jedyny ” wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega pracownikemu ubezpieczeniu społecznemu (por. również wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14.03.2011r. II UKN 268/00 LEX nr 551026, z dnia 02.07.1998r. II UKN 112/98 OSNP 1999/4/5, z dnia 15.07.1998r. II UKN 131/98 OSNP 1999/14/465).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznania niniejszej sprawy trzeba wskazać, że postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd jednoznacznie wykazało, że kwestionowane przez organ rentowy zawarcie z odwołującą umowy o pracę nie było czynnością pozorną.

Należy bowiem zauważyć, iż odwołująca faktycznie umówioną pracę wykonywała, co potwierdzają zarówno zeznania słuchanych w sprawie świadków G. R. (1) i D. G. (1), korelujące z nimi zeznania odwołującej, jak również zgromadzona w sprawie dokumentacja, zwłaszcza przedłożone przez odwołującą kopie podpisanych przez nią dokumentów w postaci protokołu i umów. Odwołująca, zgodnie z postanowieniami spornej umowy, pracę wykonywała w siedzibie firmy. Podpisywała listy obecności. Z tytułu wykonywania tej pracy uzyskiwała wynagrodzenie.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, iż po stronie zainteresowanej Spółki istniała w 2016r. potrzeba zatrudnienia odwołującej. Spółka w tym czasie rozwijała się, miała więcej zleceń. W okresie wiosenno – letnim zatrudniała większą ilość pracowników fizycznych, a to wiązało się z większą ilością prac biurowych. Ubezpieczona miała przy tym odpowiednie wykształcenie, duże doświadczenie zawodowe, w tym w zarządzaniu kapitałem ludzkim, a ustalone dla niej wynagrodzenie nie było wyższe niż wynagrodzenie innych osób zatrudnionych w Spółce na porównywalnych stanowiskach. W dniu podpisywania spornej umowy strony nie wiedziały jeszcze, iż ubezpieczona jest w ciąży. Na czas nieobecności odwołującej w pracy jej obowiązki przejęli D.G. i G. R..

W świetle wyżej cytowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego nie ulega też wątpliwości, że sporna umowa mogła być zawarta z odwołującą jako wspólnikiem zainteresowanej Spółki, bowiem odwołująca nie była jedynym wspólnikiem Spółki. Posiadała 23 udziały z 50, a sporną umowę o pracę podpisał z nią upoważniony do tego prokurent Spółki – (...).

Skoro odwołująca od dnia 22.03.2016r., rzeczywiście wykonywała pracę w zainteresowanej Spółce na podstawie zawartej umowy o pracę, to podlega obowiązkowym ubezpieczeniom jak w decyzji zaskarżonej, począwszy od dnia 22.03.2016r.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt IX U 2605/16

ZARZĄDZENIE

- 1) uzasadnienie odnotować,
- 2) .odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu + akta ZUS,
- 3). odpis wyroku doręczyć odwołującej na adres z pisma;
- 4). odnotować urlop s. referenta od 11 sierpnia 2017r. do 16 sierpnia 2017r.;
- 5) .kal. 14 dni lub z wpływem

R., 2017-08-30 SSR del.Renata Stańczak